

VG-PÁHOLY

Konzultáció a digitális korban

A NAPIKORBAN indult el az újabb nemzeti konzultáció: több mint nyolcmillió magyar állampolgár kapott személyre szóló levelet, köztük én is. A közel egymillió forintba kerülő konzultáció a múlt század technológiájára épül, holott egy hasonló feladat a digitális korban sokkal hatékonyabban is megoldható.

MAGYARORSZÁGON az internet-lefedettség közel 100 százalékos, és több mint kétfélmillió embernek van okostelefonja. Az ezek által nyújtott lehetőségek azonban jórészt kihasználatlanok. Akár a kormányhivatalok, akár a közüzemi szolgáltatók, akár a kereskedők rendszereit nézzük, azt tapasztaljuk, hogy mindenütt vannak honlapok, mindenütt van egy fajta „digitális együttműködés” az állampolgár és az őt kiszolgáló, informáló vállalat vagy az állami szerv között, de csak nagyon ritkán működik kifogástalanul. Ez pedig nap mint nap bosszúságot okoz, a villanyóraállás bejelentésének nehézségeitől az olyan a napokban velem is megtörtént esetekig, amikor egy árúház olyan terméket ad el, amely nemhogy nincs a rakárban, de belátóan időn belül nem is lesz.

A MŰKÖDÉS ráadásul annál inkább akad, minél összetettebb a feladat, minél több ügyfelet vagy vásárlót kell kiszolgálni. Ez főleg annak fényében megdöbbentő, hogy Magyarország nem is nagy ország. A több mint 300 millió lakosú Egyesült Államokban egy kereskedő ugyanúgy egyetlen digitális csatornával keresztül szolgálja ki a vásárlókat, mint hazánkban, a rendszer azonban a sokkal nagyobb adattömegeggel is olajozottabban működik. Ennek számos

oka lehet, amelyek közül a legfontosabb, hogy a hazai szereplők általában az olcsóbb megoldásokat részesítik előnyben – ez pedig gyakran visszaüt.

AZ ÚJ évezred digitális lehetőségeit kihasználó, személyre szabott kommunikáció ugyanakkor nem csupán a sokféle ügy intézését egyszerűsíti le, de növeli is a felhasználók kényelemérzetét, informáltságát. Nemcsak a különböző vállalatok, hanem a kormányzat is kihasználhatná, hogy több mint kétfélmillió

■ **Abonyon Balázs:** „a nemzeti konzultáció a múlt század technológiájára épül”

A szerző az SAP Hungary Kft. ügyvezető igazgatója

embert okostelefonon is el lehet érni. Ki lehetne fejleszteni egy „okos ország” alkalmazást, amely személyre szabott üzeneteket küldene az állampolgároknak. Ilyenek lehetnek például a lakhelyükhöz vagy az aktuális tartózkodási helyükhöz kapcsolódó információk. Az arra tartókat például figyelmeztethetnék, hogy a Széll Kálmán téren bombát találtak, és lezárják az utakat. Egy helyről, alkalmazásból megkaphatnák a felhasználók, hogy mikor lesz lemtalanítás, vagy hamarosan felújítják a szomszédos utca útburkolatát. Az információkat egy nagy kommunikációs központ dolgozhatja fel, amely minden regisztrálót a saját szempontjai szerint szolgálja ki. Ezen a módon egyrészt olyan hírek egyaránt eljuthatnának az állampolgárokhoz, amelyeket máskülönben elkerülné a figyelmüket, másrészt ki lehet aknázni a közvetlen kommunikáció által nyújtott előnyöket is.

A NEMZETI konzultációkat percek alatt lehetne bonyolítani: csupán ki kell küldeni a kérdéseket azoknak, akik a „szívesen részt veszek nemzeti konzultációkban” lehetőséget kiválasztották (aki a mobilalkalmazásban ezt elutasítja), feltehetően a postai úton érkező kérdőívekkel sem küldeni vissza), az eleve digitálisan beérkező adatokat pedig azonnal fel lehet dolgozni.

ILYEN NAGYSZABÁSÚ, integrált alkalmazásról nincs tudomásom, de miért nem lehetne ebben Magyarország az úttörő? Hasonló rendszer már működik Barcelonában, ahol egy „smart city” applikáció látja el a turistákat a megadott preferenciák szerint, valós idejű információkkal – arról is tájékoztatva őket például, hogy a ki-szemelt múzeum pénztára előtt mekkora sor áll. Ezzel a város még pénzt is keres, először egy üzlet vagy egy kávéház tulajdonosának megéri, ha – ellenszolgáltatás fejében – naponta több száz arra járó turistának tehet egyedi ajánlatot. Egy ilyen alkalmazás a budapesti turizmus fejlesztését célzó projektek sorába is jól illeszkedne. Miért nem készülhetne egy ilyen, akár a közelgő vízvesztés

VB-Páholy-tagok: Abonyon Balázs, Bartha Attila, Bod Péter Ákos, Hegedűs Miklós. Megjelenés minden szerdán.

CZELLENG ÁDÁM

Ki finanszírozza az államot?

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB hitelezője, a Franklin Templeton egyedül több mint 430 milliárd forinttal csökkentette magyar értékpapír-állományát egy év alatt, ez azonban nem jelenti azt, hogy igazán csökkenne a külföldi befektetők súlya a magyar adósság finanszírozásában. Ugyanakkor a kormányzat egyre erősebb törekvése az, hogy a finanszírozás belső szereplők vegyék át, ennek megfelelően a háztartások által közvetlenül birtokolt állampapír-állomány rekord szintre emelkedett. Ebben fontos szerepe volt annak, hogy a globálisan alacsony kamatkörnyezetben – és a mélybe szakadó betéti kamatok mellett – a magyar kormány kiemelkedő hozamot kínált a lakossági állampapíroknak.

ÉGY A LAKOSSÁG közvetlen tulajdonában lévő állampapír-állomány közel 2 400 milliárd forintot állt február végén az MNB adatai szerint. Ez az összeg a kormányzat által kibocsátott értékpapírok 10 százaléka, amelyek közel kétharmadát éven belüli lejáratú állampapírba fektették a hazai háztartások. Ezzel a rövid lejáratú államadósság közel fele a magyar lakosság kezében van – vagyis a háztartás-

sok nem hosszú távra hitelezik az államot.

HA KICSIT távolabbra tekintünk, akkor láthatjuk, hogy míg az ezredfordulón az államadósság negyede volt közvetlenül külföldi kézben, ma már ez az arány meghaladja az 50 százalékos, s 2013 második fele óta ezen a szinten stabilizálódott. A pénzügyi vállalatok (bankok, biztosítók, befektetési alapok, brókercégek, nyugdíjpénztárak) részesedése a 2000-es 51 százalékról 2015 elejére 36-ra esett vissza. Ebben nagy szerepe volt a nyugdíjpénztárak állami átvételének: 2011 második negyedében a magánnyugdíj-pénztárak államosítása során 2800 milliárd forint értékű eszköz volt a nyugdíjpénztárak tulajdonában, amelyből 1400 milliárd forint magyar állampapír volt. Ezen túlmenően további 700 milliárd forintot hazai kibocsátású befektetési jegyekben fialt. Így elmondható, hogy az államosítás vetette vissza a pénzügyi vállalatok arányát, és növelte meg a külföldiek relatív súlyát a teljes állampapír-állomány tulajdonosi szerkezetében.

AZ ÁLLAMOSÍTÁS előtt a háztartások közvetlenül birtokolták ezeket a pénzügyi eszközöket. Tehát a jelenlegi rekordszintű

állomány kis mértékben (200 milliárd forinttal, azaz 10 százalékkal) haladja meg a korábban háztartások által a magánnyugdíj-pénztárakban közvetlenül birtokolt állomány nagyságát. (Más tényezőkhöz képest a magánnyugdíj-pénztárak keresletének megszűnése is hozzájárult ahhoz, hogy 2011

ban lévő állampapír-állomány, noha teljes pénzügyi vagyonuk ettől jóval elmaradva emelkedett. Ebben fontos szerepe volt az MNB önfinszírozási programjának, amelynek keretében 2014 nyarártól a kétéves MNB-kötvény helyébe jegybanki betét lépett, mindez pedig jelentős részben az állampapírok

Az államadósság finanszírozásának külföldi kibettségének csak nagyon lassan mérésékelhető

A szerző a GKI Gazdaságkutató Zrt. kutatásvezetője

korán 30 százalékkal, átlagosan közel 250 bázisponttal nőttek az állampapírhozámok, miközben a fejlett országok többségében hozamészté (v.)

A HITELENTÉZETEK, a nyugdíj-pénztárak, illetve a biztosítók tulajdonában lévő állampapír-állomány 22, 20 illetve 10 százalékkal emelkedett az előző év során, valamint kiemelkedően, közel 60 százalékkal nőtt a nem pénzügyi alapok birtoká-

irányába tolt el a pénzintézetek érdeklődését. Az intézkedés célja természetesen elsősorban az állampapír-piacra terelni a befektetőket, ezzel csökkenteni az államháztartás számára a forráskültség, illetve növelni a piac likviditását. Ennek eredményeként az elmúlt évben a pénzügyi intézmények által birtokolt értékpapírok állománya 5 százalékponttal nagyobb mértékben nőtt, mint a központi

kormányzat által kibocsátott értékpapírok állománya, ami ha kismértékben is (1-2 százalékpont), de ismét emelte a pénzügyi szektor súlyát a tulajdonosi szerkezetében.

A HÁZTARTÁS kézben lévő rövid lejáratú forint állampapírok aránya is 2011 elejéig volt a legalacsonyabb szint, majd a betéti kamatok felett ígért és biztonságosnak ítélt állampapírpiac felé fordult a lakosság. Azóta a háztartások rövid lejáratú állampapír-állománya megháromszorozódott. Ugyanakkor a hosszú lejáratú forint állampapírok tulajdonosai között kisebb arányban vannak lakossági megkötések. Ez arra is rámutat, hogy a jelenlegi alacsony kamatszinten a bizonytalansági miatti likviditási megfontolások szerepe jelentősebb a háztartások esetében, mint a hosszú távon elérhető, két-három százalékponttal magasabb kamatszint. Az ilyen típusú papírokat a pénzügyi vállalatok és a közvetlen külföldi szereplők (40 százalék) birtokolják jellemzően. A külföldiek fenti részaránya egyfajta minimumként értelmezhető, ugyanis a pénzügyi vállalatok soron megjelenhetnek olyan külföldi szereplők, amelyek hazai fiók-

telepei, illetve leányvállalatai révén szereznek tulajdonjogot az állampapírok felett. Például azaz, hogy a képződött nyereség nem viszik haza, hanem itthon felhaladják a magasabb hozamak miatt.

AZAM a feltételezéssel élve, hogy a ténylegesen külföldi tulajdonban lévő állampapírok aránya növelhető a pénzintézetek külföldiek által birtokolt jegyzett tőkéjének arányával (26 százalék), azt mondhatjuk, hogy a teljes államadósság kicsivel több mint fele közvetlenül, valamint 8 százaléka közvetetten külföldi befektetők kezében van. Ez összesen 60 százalék, azaz 14 ezer milliárd forint. A devizában domináns adósság ennél is nagyobb, 85 százaléka közvetlenül külföldi befektetők tulajdonában van.

A PILLANATNYILAG globálisan rendkívül alacsony kamatkörnyezet hatására megnövekedett kockázatlanság miatt viszonylag könnyen és olcsón finanszírozható az államháztartás. Mivel az államadósság finanszírozásának külföldi kibettségének csak nagyon lassan mérésékelhető, ezért a világgazdasági trendek még hosszú ideig jelentős mértékben fogják befolyásolni a finanszírozás feltételrendszerét.

VILÁGGAZDASÁG

A szerkesztőség és a kiadó központi száma
460-2500

Főszerkesztő: Tóth Levente • Vezető szerkesztők: Barát Mihály (vállalatok, piacok, befektetések), Gyökeri Mercédesz (belföld, külföld, Európai Unió), Szabó Márta, Várkonyi Iván • Hornák József (Vélemény) • Kecsi Ilona főmunkatárs • Zöld Újság Zrt. • Mihók Attila vezérigazgató • Hanák Tamás vezérigazgató-helyettes • Kiadó és szerkesztőség: 1082 Budapest Futó utca 35-37. Telefon: 489-1195, fax: 489-1169, e-mail: vginfo@vg.hu, központi e-mail: vg@vg.hu • Hirdetések felvétele: 460-2529, e-mail: hirdetes@mediaworks.hu • Ügyfélszolgálat: 06-40-510-510, e-mail: ugyfelszolgalat@mediaworks.hu • Előfizetési díj: 1 évre 90 000 Ft, fél évre 45 000 Ft, negyedévre 22 500 Ft, egy hónapra 7 500 Ft • Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírnap Újletága • Árus terjesztés: Lapper Zrt. • ISSN-0042-6148 • Nyomdai előállítás: Mediaworks Kiadó és Nyomda Kft., e-mail: nyomda@mediaworks.hu • Felolvasó: Bertalan László nyomdaigazgató • Munkaszám: 443 000 • Nyomás napja: 2015. május 26. • A Világadósság bármely részének másolásával, terjesztésével, az adatok elektronikus tárolásával és feldolgozásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értéslesek átvenni csak a Világadósságra hivatkozva lehet. A lapban közzétett táblázatok adatai tájékoztató jellegűek, amelyekről felelősséget nem vállalunk. • A Világadósság és a Világadósság Online tartalmai (fotók, írott anyagok vagy azok részletei) a kiadó írásbeli vagy elektronikus dokumentumban foglalt engedélyével közölhetők a nyilvánossághoz.

Tájékoztatók Olvasóinkat, hogy a különböző versenyeken, játékokon, akciókon, szavazásokon, rejtélyjátékokon stb. részt vevők által személyesen, írásban, telefonon, SMS-ben, interneten, e-mailben megadott személyes adatok nyilvántartásunkba kerülnek. Az adatokat megadva hozzájárulunk ahhoz, hogy azok felhasználásával a Társaságunk érdekeltségébe tartozó cégek, amelyek az adatok feldolgozását is végik (Mediaworks Kiadó és Nyomda Kft., Mediaworks Regionális Kiadó Kft., Mediaworks Magazines Kiadó Kft., Zöld Újság Zrt., Petőfi Lap- és Könyvkiadó Kft., Népiújság Kft., Népszabadság Zrt.), előzetes megengedését teljesítsük, akcióira kiadványaira és egyéb szolgáltatásaira felhívjuk a figyelmüket. Az érintettek felvilágosítást kérhetnek az általunk kezelt személyes adataik köréről, felhasználásuk módjáról s céljáról, és bármikor kérhetik azok helyesbítését, felhasználásuk korlátozását, illetve törlését.